

А. Д. Долінка, студентка
Науковий керівник: Нікішов О.А., к.т.н.,
доцент Національний аерокосмічний університет
Ім. М. Є. Жуковського «ХАІ»

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА СОЦІАЛЬНА СТРАТИФІКАЦІЯ

Публічне управління в умовах подолання глобалізаційних викликів повинно забезпечувати соціальний напрямок сталого розвитку держави. Важливим об'єктом аналізу, а також управління є поняття соціальної структури суспільства, або соціальної стратифікації (від лат. *stratum* — шар та *facio* — роблю; розшаровую) [1]. Даний термін означає розташування осіб та груп за певними критеріями за ознакою нерівності в доходах, володіннях, рівні та якості освіти, обсягу могутності у владі, популярності, стилі та манерах, та інше. Стабільність та потенційний розвиток суспільства забезпечується лише на певному рівні розшарування або нерівності. Неприйняття суспільством позамежного рівня розшарування може призвести до серйозних соціальних катаклізмів, повстань, бунтів, що буде гальмувати розвиток суспільства та може призвести до його розпаду. Наявність в суспільстві розвиненої системи стратифікації є однією з ключових, визначальних рис держави.

Соціальна стратифікація може розглядатися як вихідні дані, так і важлива кінцева мета при прийнятті управлінських рішень у сфері публічного управління.

Прийняття певних рішень публічного управління безсумнівно призводить до зміни соціальної структури суспільства. Нажаль велика кількість рішень публічної влади в нашій державі дають багато прикладів негативного їх впливу на економічне та соціальне становище суспільства. Як приклади можна назвати економічне розшарування по напрямках: власник – найманий працівник (олігархічна економіка), держслужбовець – громадянин, топ-менеджмент державних організацій, представники законодавчої, виконавчої та судової влади – отримувачі заробітної плати з розрахунком по тарифній сітці, отримувачі спеціальних пенсій (по суду) та довічного утримання судій – пенсіонери по віку, та багато інше. Існує також багато прикладів загрозливого розшарування суспільства за релігійними, культурними, професійними, освітніми та іншими ознаками.

Передумовою успішного розвитку держави є соціальна урівноваженість, керованість та потенціали сталого соціально-економічного розвитку. Саме тому, урахування впливу публічного управління на зміни структури суспільства або його стратифікації — є важливим та необхідним.

Пропонується впровадження в практику оберненої задачі (інверсійної). Обернена чи інверсійна задача — це тип задач, коли значення параметрів моделі повинні бути отримані із бажаного значення функції публічного управління. Тобто, спочатку планується бажана соціальна структура суспільства (або її зміни), а вже потім визначаються управлінські рішення, за допомогою яких і буде досягнута ця мета. Це є правильним методичним підходом щодо забезпечення

сталого соціально-економічного розвитку нашої держави при гармонізації соціальної структури суспільства.

Одним з ключових напрямків розвитку держави зараз визнається модернізація агропромислового комплексу. Пропоновані зараз урядом заходи планують впровадження ринку землі з незрозумілими ані для громадян, ані для народних депутатів правилами і наслідками. Відсутні плани розвитку промисловості аграрного напрямку (с/х машинобудування, хімічна, переробна промисловість та багато іншого), хоча саме цей напрямок може дати зростання робочих місць та могутній поштовх розвитку соціальної сфери села і всієї країни.

Передбачається створення в Україні відкритого земельного ринку. Існує багато ризиків, які підстерігають українську земельну реформу. Наприклад, землю моментально почнуть скуповувати іноземні агрохолдинги, причому за ціною, яка значно нижче її реальної вартості. Прихід великих агрохолдингів на село може привести до монополізації ринку, витіснення більш дрібних виробників і виснаження сільськогосподарських земель за рахунок вирощування промисловими методами (з мінімальною кількістю працівників) зернових, олійних та технічних культур. Тобто, мінусів та ризиків набагато більше ніж плюсів. За цим підуть різні негативні наслідки, основні з яких — зменшення робочих місць в селі та деградація соціальної сфери села.

У законі пропонується встановити деякі "обмеження": до 35% земель територіальної громади можна продати в одні руки (теоретично 3 людини можуть скупити землю всієї територіальної громади); до 15% земель в області (6 власників в області) ; до 0,5% земель країни (200 людей можуть володіти всією землею країни).

Широко поширений індекс Херфіндаля — Хіршмана (ННІ) дає змогу оцінити ступінь монополізації галузі. За низки деяких припущень, для уявної територіальної громади з одним власником 35 % землі і 99 власниками по 1 % землі розрахунок індексу Херфіндаля — Хіршмана, як сума квадратів часток показників діяльності суб'єктів господарювання, дає результат $ННІ = 1324$. Оскільки $1000 < ННІ \leq 1800$, то даний ринок відноситься до значно концентрованих ринків, що може призвести до монополізації галузі. В розвинутих країнах це автоматично призводить до застосування до цього випадку антимонопольного законодавства, яке в нашій країні для галузі с/г виробництва не пристосоване. Прийняття рішень по ринку землі в Україні без належної адекватної законодавчої і нормативної бази і без урахування відповідних соціальних наслідків несе великі загрозові ризики.

Таким чином, соціальна структура — це постійно змінна, вкрай рухлива характеристика суспільства, яка об'єктивно показує стан соціально-економічного розвитку держави. Соціальне проектування — є важливим методичним підходом, який дозволяє виробляти, приймати і оцінювати наслідки управлінських рішень у царині публічного управління.

Список використаних джерел:

1. Примуш М. В. Загальна соціологія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/1584072013714/sotsiologiya/zagalna_sotsiologiya.